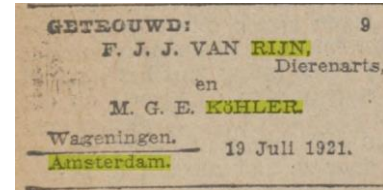

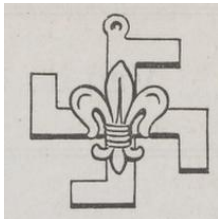
Frederik van Rijn

Dr. Frederik Jan Jacob van Rijn werd geboren op 7 april 1895 te Wageningen. Hij was de zoon van Willem Gerhardus van Rijn en Antonetta Johanna Herberts. Op 19 juli 1921 trouwde hij in Amsterdam met Maria Gerarda Esselina Köhler. In 1929 vestigde hij zich in Semarang, NOI als dierenarts en directeur van de gemeentelijke veeartsenijkundige dienst. Op 17 april 1923 wordt in Wageningen een zoon geboren.

Hij was voorzitter van de afdeling Semarang van het NIPV. In 1934 ontving hij Lord en Lady Baden Powell toen zij een bezoek aan Semarang brachten. Tijdens de jaarlijkse patrouillewedstrijden kreeg hij in 1935 de Gouden Swastika uitgereikt voor al het werk dat hij voor Scouting gedaan heeft. In verband met verlof in Europa nam hij die avond afscheid. Bij terugkeer werd hij weer voorzitter en later ook Provinciaal Commissaris van Midden Java en de Vorstenlanden. In juli 1938 werden in Salatiga op terrein van het politiebureau de Java patrouille eindwedstrijden van Nederlands Indische Padvinderebond gehouden. Er waren patrouilles uit West, Midden en Oost Java. Hopman van Rijn was voorzitter van de jury.

Aan het begin van de oorlog was hij soldaat in het KNIL. Na de capitulatie werd hij met zijn medesoldaten geïnterneerd in de Jaarmarkt. Deze lag in het oostelijk deel van de stad Soerabaja, juist aan de westzijde van de spoorlijn. In dit kamp was op 28 augustus 1942 een bijeenkomst met ong. 120 man (waaronder Engelsen). Er werd een stam opgericht met 60 Hollanders en 40 Engelsen, ook kwam er een Gilwell staf bestaande uit een Engelsman, een Chinees en een Hollander. De stam heette Jaarmarktstam, de kern was 12 man waaronder Frederik. Op een gegeven moment werden de Engelsen overgeplaatst en vanaf oktober november waren ook de meeste Nederlanders overgeplaatst, via Batavia naar Singapore. De stam bestond tot oktober 1942. Vanuit kamp Changi in Singapore gingen de krijgsgevangenen naar Thailand om tewerkgesteld te worden aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Toen Frederik en anderen als krijgsgevangene aan de Birmaspoorweg te werk werden gesteld vormden leden van de Jaarmarkt stam in 1943 de kern van de Birma Stam, waar ze niet veel scoutingwerk konden doen behalve pionieren. De Japanners lieten hen dit dagelijks doen, want daar waren ze goed in. De stam begon bij K.M.18 met 20 personen in maart 1943. Zij bleven bij elkaar bij K.M.85 en K.M.100 tot 1944.

Frederik kwam terecht in kamp Kinsayok. Dit kamp lag 171 km van Non Pladuk. Er waren hier drie kampen: een werkkamp, een hospitaalkamp en een cholera-kamp. Nadat het werk aan de spoorlijn hier voltooid was, werd het werkkamp als doorgangskamp gebruikt voor dagelijks passerende groepen krijgsgevangenen, die op weg waren naar hoger gelegen kampen. Frederik overleed in Kinsayok op 22 februari 1943 aan dysenterie. Hij werd 47 jaar en werd herbegraven op Kanchanaburi War Cemetery.

Meer informatie

[Huwelijk Frederik Jan Jacob van Rijn & Willem Gerhardus van Rijn & Antonetta Johanna Herberts & Maria Gerarda Esselina Köhler & Frederik Köhler & Joanna Cornelisse op 19 juli 1921 te Amsterdam » Open Archieven](#)
[Rotterdamsch nieuwsblad » 20 jul 1921 - Art. 163 | Delpher](#)
[De Maasbode » 19 apr 1923 - Art. 111 | Delpher](#)
[De locomotief » 01 mei 1929 - Art. 205 | Delpher](#)
[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Frederik Jan Jacob van Rijn \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)
[Frederik Jan Jacob van Rijn | Erelijst van Gevallenen](#)
[Makassar \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Registratie Frederik Jacob Jan van Rijn \(in het jaar 1942-1996\) » Open Archieven](#)
[Spoorlijn \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[BIRMA \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[BIRMA \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[De locomotief » 06 dec 1934 - Art. 189 | Delpher](#)
[De locomotief » 03 jun 1935 - Art. 160 | Delpher](#)
[De Telegraaf » 01 okt 1934 - Art. 269 | Delpher](#)
[De Indische courant » 04 jun 1935 - Art. 172 | Delpher](#)
[De locomotief » 20 aug 1936 - Art. 149 | Delpher](#)
[De locomotief » 01 dec 1936 - Art. 37 | Delpher](#)
Het Indisch leidersblad, juni 1937
[De locomotief » 12 jul 1938 - Art. 218 | Delpher](#)
[De locomotief » 23 feb 1939 - Art. 29 | Delpher](#)
[Kinsayok Birmaspoorlijn](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.